

Т. С. Дехтяренко,
магістрант Інституту управління охорони
України Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛУ ОХОРОНИ

Під ефективністю діяльності більшість вчених-психологів розуміють системну міру, головним компонентом якої є ступінь досягнення цілей діяльності, а підпорядкованим – ступінь економічності та раціональності використання виділених на це ресурсів [4, с. 258].

Оптимізація професійної діяльності дозволяє розв'язати ряд найважливіших для командування і всього колективу проблем: добитися того, щоб колектив підрозділу охорони був у готовності до виконання кола задач, що диктуються їх призначенням і характером діяльності; підвищення результатів навчання і якісного засвоєння учбового матеріалу в повному об'ємі; підтримки твердої військової дисципліни і суворого статутного порядку; виховання в дусі неухильного виконання наказів і розпоряджень командирів і ряду інших задач.

Це передбачає, насамперед, діагностику психологічного клімату як умови ефективної діяльності, а також психологічний супровід цих колективів.

Усе це вимагає проведення спеціальних заходів, основою яких є чітко спланована організаторська робота в ході учбово-виховного процесу частини, глибоке проникнення в механізми психологічного регулювання життя всередині колективу, взаємовідносин особового складу [1, с. 53].

Одним з напрямів роботи по наданню психологічною допомоги, здійснюваної в інтересах оптимізації професійної діяльності, є групова психокорекція. Потрібно відразу підкреслити, що поняття «групова психокорекція» близьке за своїм смисловим змістом до поняття «групова психотерапія», але не є еквівалентним (тотожним).

Групова психокорекція – це використання закономірностей міжособистісної взаємодії в групі для корекції і досягнення фізичного й психічного благополуччя людини. У власному значенні слова вона виникла в 1904-1905 рр. в Росії і США (І. В. Вяземський, Дж. Претт). У класичному варіанті вона розвивається в рамках її клінічного застосування в лікуванні неврозів, алкоголізму й ряду соматичних (тілесних) захворювань. У стінах військової частини переважну більшість складають фізично і психічно здорові люди, однак число воїнів, які відчувають ускладнення у військово-професійній адаптації, із кожним роком зростає. Тому з особливою гостротою постає проблема не тільки індивідуальної, але і групової психологічної допомоги практично здоровим людям. З цією метою використовується метод «груповий психокорекції» [1, с. 97].

Головним показником до застосування групової психокорекції є зниження ефективності групової діяльності, результатів навчання, наявність порушень військової дисципліни та громадського порядку. Психокорекція може мати різну спрямованість: профілактичну і безпосередньо психокорекційну.

При проведенні групової психокорекції в частині можуть використовуватися різні форми і методи роботи: навчання воїнів інтерпретації особливостей власної поведінки, організація психологічного тренінгу й підвищення рівня техніки спілкування, а також навчання прийомам аутогенного тренування й релаксації.

Ефективність діяльності військовослужбовців роти охорони визначається системою факторів, які впливають на рівень працездатності фахівців (соціально-психологічних, природних, специфічних, технічних, медико-біологічних) та визначаються способами її організації через фактори психологічного клімату (психологічні, професійні, організаційні, управлінські, педагогічні, комунікативні, моральні) [2, с. 131].

Оптимізацію професійної діяльності доцільно здійснювати в межах регулювання і формування психологічними засобами забезпечення умов життєдіяльності військових підрозділів що включає: психологічний супровід діяльності (психологічний відбір і розподіл військовослужбовців, аналіз психологічного клімату, його прогнозування; психологічний вплив на свідомість охоронців з метою приведення психологічного клімату у відповідність із задачами спільної діяльності, згуртування колективу, вдосконалення особистості охоронця в ньому (психологічні тренінги, психологічні вправи та ігри); діагностику психологічного клімату (методика визначення індивідуально-психологічних показників (індексів) колективу підрозділу, методика визначення прямих показників діяльності – непрямих показників психологічного клімату, анкетування за розробленими та адаптованими до умов життєдіяльності підрозділів охорони опитувальниками, визначення соціально-психологічних показників (індексів) колективу підрозділу за соціометричною методикою) і організація психологічних впливів, спрямованих на оптимізацію управління військовим підрозділом та на оптимізацію складових елементів психологічного клімату колективу підрозділу (колективної думки, колективної спрямованості, колективного настрою, колективних взаємин, та колективних традицій) [3, с. 25].

Виходячи з усього вище сказаного ми можемо зауважити, що одним із перспективних шляхів розв'язання зазначених проблем є обґрунтування та впровадження у практику заходів комплексного психологічного забезпечення професійної діяльності спеціалістів підрозділів охорони з метою підтримки або відновлення працездатності воїнів, які працюють в умовах несення вартової служби, та надання психологічної допомоги тим, у кого виявлені різнобічні функціональні порушення.

Список використаних джерел

1. Загальна психологія: Підручник для студентів вищ. навч. закладів / С. Д. Максименко, В. О. Зайчук, В. В. Клименко, В. О. Соловієнко / За заг. ред. С. Д. Максименка. – Київ : Форум, 2000. – 150 с.
2. Каширин В. П. Личность как объект социологии, социальной и общей психологии / В. П. Каширин // Материалы третьей науч. конференции по сов. воен. психологии: Тезисы выступлений. – М.: ВПА, 1991. – С. 126 – 135.
3. Клименко В. В., Психологічна робота у Збройних Силах України: реалії та перспективи) / В. В. Клименко, П. П. Криворучко // Збірник наукових праць ВГІ НАОУ, 2001. – №3 [22]. – С. 23–31
4. Потапчук Є. М. Вивчення психологічного клімату колективу. Психологічна діагностика військовослужбовців та військових колективів. / Є. М. Потапчук – Хмельницький: Видавництво Національної академії ПВУ, 2000. – 354 с.